

Sobre Carabogeografia hispana

(COL. CARABIDAE)

Una anomalia. Un nou nom.

per

A. CODINA

Sovinteixa en volguer documentar-se sobre geografia dels *Carabus* peninsulars, trobar-se amb penúria de clarícies dels habitats llurs; abunden en les descripcions originals, especialment dels alemanys, els noms únicament de les províncies on han sigut aplegats. És comprensible que sigui aixís, puix els autors no els era fàcil després en descriure'ls recordar el nom precís de la localitat, al retorn de una excursió llarga.

Avui, doncs, és convenient quan determinem insectes i sobretot les llurs varietats, de puntualitzar bé els habitats contribuint aixís el millor coneixement de la llur zoogeografia. L'estudi i determinació de *Carabus* espanyols comunicats o donats, ultra dels ingressats modernament al Museu de Biologia de Barcelona, em doner ocasió de fer-ho.

Carabus (Linné) Latr.

- C. (Megodontus) violaceus* v. *pseudofulgens* Born. Bujedo (Burgos) (Gmà Elias!). 4 ♂♂, 5 ♀♀. Exemplars de 28-30 mm., negres amb fèble lluïssor verdosa per damunt, vorejats, pronot i élitres, de blau o de blau verdós. Conegut de Calahorra (Logroño) forma grossa i de la província de Navarra forma petita (Born) es va confirmant que habita tant la regió subpirenenca espanyola central com la de la corresponent vessant francesa d'on és conegut de des de l'oceà atlàntic (Depart. des Landes, Gironde) fins a la regió de Toulouse a l'orient.
- C. (Megodontus) violaceus* v. *gerundensis* Born 2 ♂♂, 1 ♀, Olot (Girona), 3. IX. 23+12. VII. 24 (C. Gelabert!); Plà d'Aiats (Cabrerés), 21. VII. 22 (Codina!).
- C. (Megodontus) violaceus* v. *pseudomülleri* Cod. 3 ♂♂, 3 ♀♀. Cassà de la Selva (Girona), 16. IX. 23 (Font Quer!); Pobla de Segur (Lleida), IX. 22 (S. Maluquer!); La Garriga (Barcelona), 11. IX. 22.
- C. (Megodontus) violaceus* v. *Mülleri* Beuth. 1 ♂, 2 ♀♀. La Bisbal (Girona), V. 23 (Novelles!); Barbès (Lleida), V. 23 (Id.).
- C. (Mesocarabus) problematicus* v. *andorranus* Lap. 2 ♂♂, 1 ♀, Soldeu, Ordino (Andorra), 5. VII. 20 (P. Navás!).

- C. (Mesocarabus) problematicus* v. *occitanus* Lap. ♂ ♀, Olot, 5. VI. 19 (C. Gelabert!).
- C. (Mesocarabus) problematicus* v. *solidus* Lap. 1 ♂, S. Feliu de Pallarols, Coll d'Oria, camí del Santuari de la Salut, VII. 23 (Codina!).
- C. (Mesocarabus) Dufouri* Dej. 1 ♂, Alcalá de los Gazules (Cádiz), VI. 25 (Font Quer!).
- C. (Hadrocarabus) latus* v. *brevis* Dej. 1 ♂, Escorial (Madrid).
- C. (Hadrocarabus) latus* v. *complanatus* Dej. 4 ♀♀, 1 ♂, Bujedo (Gmà Elias!); Obarenes (Santander) (Id.!); Foncea (Logroño), 20. IV. 21 (Id.). En un dels exemplars de *complanatus* de Bujedo, un ♂, és de notar una anomalia, per excés de primaries, en la escultura del élitre esquerra. Aquest (Fig. 1) mostra entre dues primaries (1^a, 1²) un altre primaria accidental en sentit inclinat que va del terç superior de l'una (1²) al terç inferior de l'altra (1^a), tot aquest traçat anormal va marcat per fossetes primaries més pregones.

Fig. 1—*C. latus complanatus* Dej. × 2. Anomalia en l'élitre esquerra per presència d'una primaria accidental.

- C. (Hadrocarabus) macrocephalus* Dej. 3♂♂, 4♀♀. Cellorigo.(Logroño) (Gmà, Elias!); Obarenes (Id.); Bujedo (Id.)
- C. (Chrysotribax) rutilans* v. *aragonensis* (Latr. in litt) Lap. 3♂♂, 3♀♀. Bufadors de Babí, Llaers (Barcelona), 8. VIII. 26 (Codina!), Santuari de Bellmunt (Barcelona), 10. VIII. 26 (Id.); Olot, 8.VIII. 18 (C. Gelabert!); Santuari de Ntra. Dona de Cabrera (Cabrèrès) VII. 23 (Codina!)
- C. (Chrysocarabus) lineatus* Dej. 1♀, Llanes (Oviedo) (Gmà Elias!).
- C. (Chrysocarabus) lineatus* v. *troberti* Kr. 2♀♀. Valvanera (Logroño), 9. VIII. 21 (P. Navás!); Llanes (Gmà Elias!).
- C. (Chrysocarabus) lineatus* v. *whitei* Deyr. 2♀♀, 1♂. Llanes (Gmà Elias!); El Puerto Real (Orense) (Id.).
- C. (Chrysocarabus) lateralis* Chevr. ♀. Coruña (Gmà Elias!).
- C. (Rhabdotocarabus) melancholicus* v. *costatus* Germ. Santa Espina (Valladolid?), VII. 19, Bujedo, Foncea, 5. IV. 20, Obarenes, Monasterio (Oviedo?), Llanes, Cillongo (Gmà Elias!).
- C. (Macrothorax) morbillosus* v. *balearicus* Lap. ♂. La Mola, Felanitx (Mallorca), 14. IV. 22.
- C. (Autocarabus) auratus* a. *picipes* Letzn. ♀. Mieres, Llanes (Gmà Elias!). Llur límit occidental conegut era Logroño, segueix, doncs, per Asturies de des de la Vall d'Arán (Lleida).
- C. (s. str.) granulatus* L. 5♀♀. 3♂♂. Olot, 20. VIII. 22+3. IX. 22 (C. Gelabert!); Hostaléts de Bas (Girona), 25. VIII. 24. (Codina!). Espècie quina existència a Espanya era molt duptosa per DE LAPOUGE; avui es certa i freqüent a la tardor en la regió del baix Cabrerès i Olot.
- C. (Goniocarabus) cancellatus* v. *celticus* Lap. 2♂♂, 1♀. Bujedo, Obarenes (Gmà Elias!). Sembla qu'és aquest el límit llur occidental de la regió subpirenenca espanyola de des de'l Mediterrani.
- C. (Goniocarabus) cancellatus* v. *astur* Lap., 1♂. 2♀♀, Bilbao (Gmà Elias!).
- C. (Archicarabus) nemoralis* v. *meridionalis* Lap. 4♂♂, 2♀♀. Aquesta varietat, subpirenenca, es ia de Asturias, Castilla la Vieja, àdhuc en el Tarn, La Lozère i certes regions dels Pireneus: Luchon (Bepmale). Es de gran talla, 25-28 mm. La forma typus és de l'Ariège, Landes descrita per DE LAPOUGE (L'Echange, 1908, 19), BARIHE (l. c., 1909, 113). Bujedo (Gmà Elias!).
- C. (Archicarabus) nemoralis* v. *meridionalis* a. *prasinotinctus* Heyden 5♂♂, 2♀♀, Bujedo, 10. 11. 20+24. III. 25 (Gmà Elias!). Aberració de color de la anterior d'un bell verd poc purpurí que habita les regions espanyoles i franceses esmentades.

- C. nemoralis* v. *meridionalis* a. *indigotinctus* m., n. ab. 2♂♂, 3♀♀, Bujedo Pancorbo (Burgos) (Gmà Elias!). Aquests exemplars són per damunt d'una color fosca blava-violeta uniforme. Semblants canviants de color sovinteixent en cada una de les tres varietats o races descrites del *nemoralis* i s'han batejat amb els noms de *nigrescens* Letzn. les de la varietat *nemoralis nemoralis* Müll., i de *nisseni* Beuth. els de la varietat *nemoralis pascurum* Lap.; cap d'aquests dos noms escau per a donar-lo ara a una coloració parella de la varietat *nemoralis meridionalis* Lap., per ço, que proposo donar-li el nom nou de **indigotinctus**.
- C. (Oreocarabus) ghilianii* Dej. 1♂. Sierra de Gredos, La Cobacha (Avila), VIII. 24 (Gros!).
- C. (Oreocarabus) guadarriamus* Laf. 7♀♀, Valvanera, 9. VIII. 21 (P. Navás!); Bujedo, Pancorbo, Obarenes (Gmà Elias!).

Museu de Biologia, Barcelona. Abril, 1927.

Notes Bibliogràfiques

Tratado de Geología práctica.—KEILHACK, C. Traducido de la cuarta edición alemana por el Dr. F. Pardillo, catedrático de la Universidad de Barcelona. 997 pags. 16 × 25, 449 figs. Gustavo Gili, editor. Barcelona, 1927. Acaba de publicarse en nuestro idioma la hermosa obra de Keilhack que nos había sido muy útil desde su aparición en lengua alemana. No es esta una Geología práctica como las muchas que llevan tal título y poco o nada tienen de prácticas; ni es de las obras, también numerosas, que, so pretexto de preparar al lector para la práctica de esta ciencia, se extienden tanto en la teoría que vienen en último término a ser unas Geologías más. La de Keilhack no adolece de este defecto, ni trata mas que de los medios y modos posibles de investigación geológica en el campo y en el laboratorio; da a conocer cuantos fenómenos, formas, estructuras, materiales, etc., pueden observarse y el modo de hacerlo, así como la interpretación más correcta en cada caso; y, como que cada parte está escrita por un especialista, el lector, por preparado que esté en esta ciencia, encuentra utilísimos consejos, advertencias, ejemplos, prácticas, que hacen el li-